

Številka: EG-0099/1995-231

Datum: 7.11.2024

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS), Območna enota Celje, Glavni trg 1, 3000 Celje, izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljevanju: ZVKD-1), na zahtevo Občine Kozje, Kozje 37, 3260 Kozje, ki jo zastopa pooblaščen projektant Tip inženiring d.o.o., Podgorska cesta 2, 2380 Slovenj Gradec, v zadevi izdaje kulturnovarstvenega soglasja naslednje

KULTURNOVARSTVENO SOGLASJE

1. Investitorju Občini Kozje, Kozje 37, 3260 Kozje (v nadaljevanju: investitor) se izdaja kulturnovarstveno soglasje za izvedbo manjše rekonstrukcije in vzdrževalnih del na gradu Podsreda (vzdrževalna dela na objektu in statično sanacijo ter prizidavo manjših enostavnih objektov (nadstrešnica za smeti, kolesarnica), sanacija fasad in ometov, obnova ter menjava stavbnega pohištva, statična sanacija ostrejša gradu, ureditev zunanjih površin med grajskim jedrom in zgornjim gospodarskim poslopjem, ureditev prostora med spodnjim gospodarskim poslopjem in grajskim jedrom, vzdrževalna dela v razstavnih prostorih na gradu (menjava svetil namenjenih razstavnim dejavnostim, obnova pohodnih površin, namestitvev držal), Podsreda 103, 3257 Podsreda, parcelne št. 1730, 1728, 1740, 1742, 120/2, 1738, 1729, vse k.o. 1245 Podsreda, ki predstavlja poseg v območje nepremičnega kulturnega spomenika **Podsreda – Grad (EID 1-00549)** in v območje registrirane nepremične kulturne dediščine **Podsreda - Kulturna krajina (EID 1-18965)**, po projektni dokumentaciji: 1.) IDP (Idejni projekt) Grad Podsreda – Odmevi preteklosti za doživetja prihodnosti, številka projekta: 10860824, izdelal projektant Tip inženiring d.o.o., Podgorska cesta 2, 2380 Slovenj Gradec, odgovorna oseba projektanta: Iztok Topler, oktober 2024.

Poseg se dovoli v obsegu in na način, kot je določen v navedeni projektni dokumentaciji.

Pristojni ZVKDS, OE Celje pisno potrdi projektno dokumentacijo PZI (projekt za izvedbo), ki jo morata projektant in investitor pred potrditvijo uskladiti s odgovornimi konservatorji OE Celje.

Vzorci vseh finalnih materialov je projektant dolžan predložiti v potrditev ZVKDS. Kjer so možne alternative v izbiri materiala (finalne obloge, njihove obdelave, vidni in nevidni pritrdilni materiali, podkonstrukcije, vzorci potiskov, okovje, obdelave stavbnega pohištva in podobno), je treba pred izvedbo obvezno predložiti vzorce, ki jih pristojna ZVKDS, OE Celje uskladi in pisno potrdi.

Pred posegi ureditve zunanjih površin (območje med grajskim jedrom in spodnjim gospodarskim poslopjem ter območje med grajskim jedrom ter zgornjim gospodarskim poslopjem) morajo biti vsi detajli usklajeni s pristojnimi konservatorji ZVKDS, OE Celje (konservator arheolog in konservator krajinski arhitekt).

2. Kulturnovarstveno soglasje preneha veljati po poteku dveh let od njegove pravnomožnosti.

3. Če se na območju ali predmetu posega naključno najde arheološka ostalina, mora

najditelj/lastnik zemljišča/drug stvarnopravni upravičenec na zemljišču ali njegov posestnik/investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1).

4. V skladu s 84. členom ZVKD-1 pristojni ZVKDS izvaja konservatorski nadzor nad posegi, zato ga je potrebno pred začetkom zgoraj navedenih posegov obvestiti. Obvestiti nas je potrebno pisno ali po elektronski pošti (tajnistvo.ce@zvkd.si).

5. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

Obrazložitev:

Prvi odstavek 28. člena ZVKD-1 določa, da je kulturnovarstveno soglasje treba pridobiti za poseg v spomenik, za poseg v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi, in za poseg v registrirano nepremično dediščino, če to določa prostorski akt. Po 29. členu ZVKD-1 je treba pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja pridobiti kulturnovarstvene pogoje ZVKDS.

ZVKDS, Območna enota Celje, je dne 6.11.2024 prejel zahtevo investitorja za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev za izvedbo manjše rekonstrukcije in vzdrževalnih del na gradu Podsreda (vzdrževalna dela na objektu in statično sanacijo ter prizidavo manjših enostavnih objektov (nadstrešnica za smeti, kolesarnica), sanacija fasad in ometov, obnova ter menjava stavbnega pohištva, statična sanacija ostrejša gradu, ureditev zunanjih površin med grajskim jedrom in zgornjim gospodarskim poslopjem, ureditev prostora med spodnjim gospodarskim poslopjem in grajskim jedrom, vzdrževalna dela v razstavnih prostorih na gradu (menjava svetil namenjenih razstavnim dejavnosti, obnova pohodnih površin, namestitvev držal), Podsreda 103, 3257 Podsreda, parcelne št. 1730, 1728, 1740, 1742, 120/2, 1738, 1729, vse k.o. 1245 Podsreda, ki predstavlja poseg v območje nepremičnega kulturnega spomenika **Podsreda – Grad (EID 1-00549)** in v območje registrirane nepremične kulturne dediščine **Podsreda - Kulturna krajina (EID 1-18965)**. Investitor je zahtevi priložil projektno dokumentacijo, navedeno v 1. točki izreka.

Pri preizkusu vložene zahteve je bilo ugotovljeno, da je ta popolna.

Grad Podsreda, ki stoji na reliefnem strmega gozdnega pobočja Orlice, je bil pozidan okoli 1150 na pravokotni talni ploskvi kot kastel. Gre za edinstven primer romanske ministerialske grajske stavbe, kjer je mogoče prepoznati štiri romanske razvojne faze, nastale v časovnem razponu slabih sto let. Kompleks zaznamujejo tudi (pozno) renesančne in baročne slogovne prvine.

Z Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Šmarje pri Jelšah, Ur.l. RS (16.03.1990-20.06.1991), št. 35/90-1826, je **grad Podsreda** razglašen za kulturni spomenik lokalnega pomena.*

Podlaga za določitev teh kulturnovarstvenih pogojev je tudi kulturnovarstveni režim, ki je določen v 11. in 12. členu zgoraj navedenega *Odloka*, ki določa:

- 11. člen: »Imetniki znamenitosti ali spomenika morajo z njimi ravnati kot dobri gospodarji, jih vzdrževati, oziroma ohranjati njihovo substanco, podobo in položaj v okolici, varovati znamenitosti in spomenike pred nevarnostjo delovanja naravnih sil ali človeškega ravnanja ali pa jih prepustiti strokovni organizaciji.«

- 12. člen: »Naloge varstva, ki jih zakon o naravni in kulturni dediščini daje strokovnim organizacijam, opravlja na območju občine Šmarje pri Jelšah, Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine.«

Kadar se dodatnega varstvenega režima ne da razbrati iz konkretnega akta o razglasitvi (takšni so primeri nekaterih starejših aktov), 134. člen ZVKD-1 določa za posamezne vrste nepremičnih spomenikov naslednje dodatne pravne režime varstva:

- Za posamezne spomenike velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje varovanje vseh zunanjih značilnosti, kot so gabariti, zasnova pročelij, tlorisni razporedi, značilni naravni in umetni materiali ter konstrukcijske značilnosti, ustreza namembnost, značilna pojavnost v prostoru, arheološke plasti in razmerja spomenika in posebej njegovo vplivno območje. Če je kot spomenik zavarovan zgodovinski park ali vrt, se varujejo parkovna ali vrtna zasnova, način zasaditve, oblikovani naravni elementi, objekti in pritikline, namenjeni uporabi in olepšanju.

ZVKDS je na podlagi navedene zahteve investitorja ugotovil, da je poseg skladen z varstvenim režimom glede varovanja vseh značilnih originalnih materialov, konstrukcijskih značilnosti in namembnosti. Idejni projekt je bil s predstavniki ZVKDS, projektanta in investitorja usklajen na terenu. Posegi so večinoma vzdrževalne narave. Zaradi starosti, dotrajanosti je močno poškodovano stavbno pohištvo, luščijo se zunanji in notranji ometi, potrebno je injektiranje delov objekta ter v manjšem obsegu popraviti strešno konstrukcijo grajskega jedra. Cilj v izreku navedenih posegov je ohraniti stavbno substanco, obenem pa omogočiti nemoten potek kulturnih dejavnosti (razstavne dejavnosti, kulturne prireditve, koncerti,...), ki na gradu potekajo nemoteno že od 80. let 20. stoletja. Ker je poseg investitorja sprejemljiv in kulturnovarstveni pogoji niso potrebni, je ZVKDS v skladu z desetim odstavkom 29. člena ZVKD-1 njegovo zahtevo za izdajo kulturnovarstvenih pogojev štel kot zahtevo za izdajo kulturnovarstvenega soglasja, ter na njeni podlagi izdal v izreku navedeno kulturnovarstveno soglasje. S tem kulturnovarstvenim soglasjem se poseg investitorja dovoli v obsegu in na način, kot je določen v priloženi projektni dokumentaciji.

V skladu z drugim odstavkom 30.a člena ZVKD-1 kulturnovarstveno soglasje preneha veljati po poteku dveh let od njegove pravnomočnosti, razen če se poseg, zaradi katerega je bilo soglasje izdano, začne izvajati v tem roku.

Stroški postopka:

Prvi odstavek 113. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb) določa, da grede stroški, ki nastanejo organu ali stranki med postopkom ali zaradi postopka, v breme tistega, na katerega zahtevo se je postopek začel. Ker se ta odločba izdaja na zahtevo investitorja, je ZVKDS odločil, da investitor sam krije svoje stroške postopka, stroški organa pa bremenijo ZVKDS.

Ta odločba je takse prosta (22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO; v nadaljevanju: ZUT).

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je v 15 dneh od dneva vročitve dovoljena pritožba, o kateri bo odločalo Ministrstvo za kulturo. Pritožba se pošlje po pošti ali se vloži neposredno ali ustno na zapisnik na Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje, Glavni trg 1, 3000 Celje. Šteje se, da je pritožba vložena pravočasno, če je bila na naslov ZVKDS poslana zadnji dan roka s priporočeno pošno pošiljko. Pritožba je takse prosta (22. točka 28. člena ZUT).

Postopek vodil:
Matija Plevnik, univ. dipl. um. zgod.
konservatorski svetovalec

Odločila vodja območne enote:
Danijela Brišnik, univ. dipl. arheol.
konservatorska svetnica

Po pooblastilu:
Milana Klemen, univ. dipl. inž. kraj. arh.
konservatorska svetovalka

Vročiti:

- Investitorju – po pooblaščenju: Tip inženiring d.o.o., Podgorska cesta 2, 2380 Slovenj Gradec
- osebno